

Prof.dr Nedžad Bašić, redovni profesor, naučni savjetnik Evropskog defendologija centra Banja Luka

SHALOM TRUMP

Ludilo autoritarnog populizma

‘Unhinged madman’: US politicians react to Trump’s expletive-laden threat to Iran

Marjorie Taylor Greene and Bernie Sanders among those responding with alarm to Trump writing ‘open the fuckin’ strait, you crazy bastards’ (The Guardian, April 5, 2026)

‘Pomahnitali luđak’: Američki političari reagiraju na Trumpovu prijetnju Iranu punu psovki: Marjorie Taylor Greene i Bernie Sanders su među onima koji s uznemirenošću reagiraju na Trumpovu izjavu ‘otvorite prokleti tjesnac, ljudi gadovi’

Prije nekoliko sedmica ustupio sam portalu „**TAČNO-NET**“ iz Mostara rukopis pod gore navedenim naslovom s željom otvoriti debatu o fenomenu krajnje desnog autoritarnog populizma, s posebnim apostrofom na Trampa i njegov MAGA pokret, na našoj lokalnoj razini. Kako se ovaj portal, kao i portal **DEFENDOLOGIJA** iz Banja Luke i portal **USN KRAJINA** iz Bihaća, od većine njihovih posjetilaca doživljava kao platforma na kojima najčešće dolazi do razmjene slobodnih i kontradiktornih ideja između brojnih ozbiljnih pisaca, novinara, redatelja, znanstvenika, privrednika, vjerujući da smo svi uznemireni s ludilom što se dešava danas u svijetu, s posebnom znatiželjom očekivao sam reakcije na tekst. Tekst je objavljen na elektronskoj platformi Defendologije i USN Krajina, ali ne i na portalu Tačno-Net. Evo zašto u obrazloženju glavnog i odgovornog urednika portala Tačno-Net **Predraga Blagovčanina**: „S obzirom na to da, kako ste naveli (u otvorenom pismu uredniku), 'Vi kao urednik imate pravo da to prećutate iz političkih ili moralnih razloga ali teško da imate pravo onemogućiti drugog da skrene pažnju na tu opasnost', vaš tekst će biti objavljen, ali će isto tako biti i posljednji tekst koji ste objavili na portalu Tačno.net.“ Šta reći na ovakvu možda malo preemotivnu reakciju urednika portala Tačno-Net, kada se zbog prevelikog stupnja osjetljivosti prekida svaka mogućnost dijaloga između onih koji se slažu ili neslažu sa prijetnjama moćnog nasilnika kad izjavi: "Cijela će civilizacija večeras umrijeti i nikada se više neće vratiti“. Ako se kritika ovakvog stava autoritarnog vođe najmoćnije države svijeta, pa bar ona bila iznijeta na lokalnoj društvenoj mreži, kažnjava zabranom iznošenja kritičkog mišljenja na ovakve prijetnje, onda tu zaista svaki razum zastaje i čini se iluzornim bilo kakav dalji razgovor. I tu nastaju glavni problemi kako na lokalnom

tako i na globalnom nivou. Izostanak kritike najmonstruoznijih ideja zatvara prostor za otpor i bunt čovjeka protiv zločina i otvara prostor za masovna protjerivanja, silovanja i ubijanja nemoćnih i djece, što je danas vidljivo na svim meridijanima i uporednicima svijeta. Odstranjenje kritičkog mišljenja iz javnih medija, društvenih mreža, interneta, televizije, filma, danas je najveća prijetnja čovječanstvu i slobodama i pravima čovjeka. Eto zbog čega je još jedan put potrebno razjasniti svu pogubnost preemotivnog reagiranja urednika portala Tačno-Net **Predraga Blagovčanina**, kojim se prekida veza između ove tri značajne referentne elektronske platforme preko kojih se prate reagiranja čitalaca iz tri različite kulturne/nacionalne zajednice u BiH na dešavanja u svijetu što čini značajan dio istraživačke platforme projekta: **AUTORITARNI POPULIZAM I NOVI KONCEPT MULTI-IMPERIJALNOG HAOSA.**

Preko televizije, interneta, društvenih mreža i bioskopa milioni ljudi širom svijeta upoznati su s globalnom noćnom morom zvanom „MAGA-TRUMP“ pokret, koji je promoviran kao svojevrsna autoritarna populistička platforma u promociji politike ekonomskog nacionalizma, masovne deportacije imigranata, političkog konzervatizma, zatvaranja državnih granica, nepoštovanje međunarodnog prava i morala, te nametanje ratova i intenzivne lojalnosti. Vodi u konfrontaciji sa javnim medijima i sa političkom opozicijom.

Većina tekstova, novinarskih članaka, akademskih rasprava i govora koji opserviraju i kritikuju „MAGA-TRUMP“ pokret, još uvijek ostaju nemoćni da pokrenu širi globalni društveni bunt što stvara opasnost da ova platforma izraste u svojevrsni ideološki program Novog krajnje desnog autoritarnog svijeta, što bi predstavljalo iznimnu opasnost za čovječanstvo. Još uvijek se ne vidi globalni konvulzivni strah Homo sapienas zbog sve češćih epileptičnih napada koji dolaze sa platformi autoritarnog populizma. U sjenci opće pasivnosti i nesnalaženja globalne zajednice, svjedno da li iz političkih razloga ili straha od odmazde, nekontrolirani politički pokreti krajnje desničarskih autoritarnih populista narastaju do neslućenih razmjera i to u stoljeću prava i sloboda čovjeka što današnjicu čini sumornijom više nego ikad do sada. Ta voljna ili nevoljna pasivnost čovjeka sve više podstiče „društvenu potražnju“ za ideološkom percepcijom krajnje desničarskog Trampovog, Nutenjahuovog i Putinovog autoritarnog populizma, koji je namijenjen širenju smrti i prijetnje potpunim uništenjem civilizacije. Pasivnost čovjeka još uvijek je ispunjena intenzivnim i koncentriranim strahom i ograničenom maštom. Tamo gdje se i pojavi njegova mašta, nedostaje joj širina, gipkost, sloboda i originalnost. Još uvijek nedostaju suptilne ideje satire i filozofskih razmišljanja o fenomenu genocidnih političkih partija Likuda, Jedinствене Rusije i pokreta „MAGA-TRUMP“ kao političkog horor-stripa.

Homo sapiens se još uvijek nalazi u zoni „kosmičkog pesimizma“ nakon nemoći međunarodne zajednice da spriječi stravične genocidne masakre, pokolje, silovanja i protjerivanja nemoćnih (Myanmar, Rwanda, Bosna, Gaza). U tom kosmičkom pesimizmu čovjek gubi svoju individualnost što omogućuje krajnje autoritarnim režimima da dirigiraju njegovim emocijama i da učini njegov duh nemoćnim protiv racionaliziranog, mehaniziranog i bezbolnog autoritarnog režima koji je obuzet stalnim atavističkim impulsima u kojima „sreća“ čovjeka oduzima njegovu slobodu. Narod koji se bombarduje, razara i ubija poziva se da preuzme svoju slobodu: kakvu slobodu? Ti impulsi postaju sve intenzivniji i mazohističko-sadistički što čežnja za primitivnim načinima mišljenja postaje sve izraženija što Vođji daje oreol božanskih atributa, gdje moć nije više sredstvo već cilj samom autoritarnom Vođji kojem normalna stvarnost izmiče iz vidika.

Homo sapiens sve se više udaljava od agnostika i prelazi u skeptika. Pun je nepovjerenja i sumnji i traži mračne zavjere koje su autoritarci skovali protiv svake njegove pristojnosti, gdje dobija brz, jednostavan i lažan odgovor na sve svoje sumnje, što ga vodi u još dublju otudjenost, strah i nepovjerenje. Složenost društvene pozadine, razumjevanje spleta političkih motiva, proračuna, strahova i sumnji, te razumjevanje djelovanja autoritarnih režima ostaje sve dalje od mogućnosti njegovog razumjevanja, što je pojačano s „masovnim medijima“ koja sve više pojačavaju diktaturu autoritarnog populizma.